

ЛЕС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 37 (1287) ♦ Субота, 24 лютого 1996 року ♦ Ціна договірної

«... Я буду вічно жити!

Я в серці маю те, що не вмирає»

Завтра виповнюється 125 років з дня народження Лесі Українки

Сучасники Лесі свідчили: вона не люди стають кращими. Сама вона про це писала: «... сному б я хотіла вірити, що не був би шалений дар».

Високий дар притаманний не лише їй самій, а й усій творчості поетеси. І сьогодні з нами її дзвіноколисна поезія, незламна Кассандра і непомитна у своїй вірності «одержимка» Мірам, нещадний поет з «Давньої казки» і неповторна Мавка з «Лісової пісні». З нами Лесине Слово — іскриста зброя і блинжине джерело.

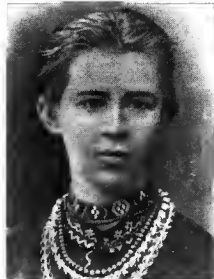
Леся Українка — яскраве національне явище. Її вражливості

особистість і могутній талант усьому світові показали, які чудові перлини вносить на всесвітський берег наше народне море. Взяті у вироду ім'я — Українка, Леся пронесла високо і сама стала символом того, що називають національною елітою.

Частіше прилучаймося до її Слова, беремо його до серця. І тоді, як включно написав з Лесиного рідного міста наш кореспондент, в Україні значно пом'якшає гірких проблем.

Вона жила. Біль не стає кращими. Востину шалений дар. Для нас.

(Читайте 6—7 стор.).

НЕ ВЕРТИКАЛЬ ВЛАДИ, А ВЕРТИКАЛЬ ЗАКОНІВ

Віабудує зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з головами міських Рад, членами Асоціації міст України.

Учасники зустрічі висловили думку про те, що поправки, які вносяться в законодавство про місцеве самоврядування, обов'язково повинні бути враховані в новій Конституції України, аби в майбутньому не виникло розбіжностей і колізій у діяльності органів державного управління різного рівня.

Голови міських Рад підкреслили надзвичайну необхідність чітко визначити в Основному Законі держави джерела формування місцевих бюджетів і функцій органів місцевого самоврядування. Якщо бюджет буде сформовано за тим принципом, як і в останні роки, то, відповідно, втрутатися соціальної сфери міст України буде просто неможливо.

Голова Верховної Ради зазначив, що відстоює тезу не про вертикаль влади, а про вертикаль законів. Він звернувся до членів асоціації з проханням внести свої пропозиції з таких питань, як урештєнення земельної Кодексу стосовно земель міст, статусу району у містах, приписки зон і самої асоціації. Все це буде використано в процесі підготовки і прийняття нової Конституції, сказав на завершенні розмови Олександр Мороз.

Чи впливає природний газ на демографічну ситуацію? Випадок, який жителі села Масківки Баршівського району Київської області. Вони переконані, що як тільки в їхніх будинках спалахнуло тугий вогник, то повернувся в батьківські обійстя молодь, що колись поїхала до столиці, а тепер найчастіше залишається без роботи.

Минулої п'ятниці високий факел у Масківках запалив... Надзвичайний і Повинований Посол Республіки Україна в Україні пані Лоренс Тот. Випадковість вкладається, бо 18 кілометрів газопроводу до села спорудило спільне українсько-угорське підприємство «Київ». Якщо розшифрувати назву, то вийде: Київ—Мишколь—Львів, що теж зрозуміло, бо його засновники — Укрспецгазпів із Києва, фірма «Сигнал» із Мишкольця і обласькомуногості зі Львова.

(Закінчення на 4-й стор.).
На змивках: під час торжества в Масківках.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Угорський посол запалив наш факел

Самовинвестуємося

Після докорінної реконструкції вчора у відкритому акціонерному товаристві «Закарпатський феросплавний завод» було пущено першу чергу цеху № 3 з виробництва металічного марганцю та феромарганцю.

Реконструкція цеху дасть змогу підприємству феросплавникам зібратися за собору підприємств не лише на просторах СНД, а й у всій Європі: 50 відсотків продукції експортуються до Росії, 40 відсотків — до країн далекого зарубіжжя.

Усі кошти на реконструкцію зароблені самими акціонерами заводу, бо інвестувати себе за рахунок прибутку: практично без допомоги держави і кредитів.

Не треба істерик, охопонуємо

Актуальним проблемам зовнішніх відносин України була присвячена прес-конференція голови комісії у закордонних справах та з'їздух з СНД Верховної Ради України Бориса Олійника та заступача відділу міжпарламентських зв'язків ВР Анатолія Шевчука.

Борис Олійник висловив свою думку про суперечки щодо приєднання України до Міжпарламентської Асамблеї СНД. «Не треба істерик», — сказав він — Треба охолонуть і спокійно подивитися на ці речі. Бо ж переважна більшість депутатів, а тим паче населення України не знає, що воно таке — МПА. І домислюють: нас, мовляв, кудись тягнуть. Та нікуди нас не тягнуть! А якщо ми хочемо захистити власні інтереси (а вони в нас є, площини є), то не повинні впадати до слуху. Наприклад, у нас є багато претензій до Росії з приводу допомоги у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. От і треба в якійсь спосіб до МПА приєднуватися і добиватися там свого».

(Закінчення на 2-й стор.).

Читайте в суботньому випуску:

3 стор.

Севастополь — українська Троя

8-9 стор.

Віктор Суворов: «Якщо я завоюю перед Україною, хай вона мене розстріляє»

12 стор.

Кірсан-хан ставить наг

18 стор.

Спарт

Віталій АВЛІЦОВ, «Голос України»

СЕВАСТОПОЛЬ УКРАЇНСЬКА

СОЦІОЛОГІЧНИЙ СТЮД

ВІД АВТОРА. Не буду тремтати читача в невідомій і схожій, що є пропонування публікації мого нудного про україно-російські взаємини. Але когось мене на них з висотою навіть не застрягнувши дня, а майбутнього, наприклад, з ХХІ століття. Поштовхом пропонується виникнення на півдні північній конфліктів не на економічній чи ідеологічній основі, а через зіткнення цивілізацій. Іншими словами, зіткнення цивілізацій конфлікту з японською на ісламською, індійською з конфуціанською, латиноамериканською з африканською тощо. Не залишається нейтральним і майбутнє, що об'єднує близькі та сусідні українському народу, що належить до великої євразійсько-африканської цивілізації.

Отже, як бачимо, конфлікти, якщо не дай Боже вони виникнуть, матимуть планетарні масштаби. Найважливіше вона спалахуватимуть на так званих ліній культурних розломів. В Європі ця лінія розділяє Росію з одного боку і Францію, Данію та Естонію — з іншого. Потім вона розділяє на дві частини Балтійське узбережжя та Румунію. А в колонії Югославії проходить по кордону між Хорватією та Сербією. Між іншим, в цьому місці Європа розломом співпадає з колишнім кордоном між Габсбургами та Османським імперією.

То як виглядають у світі прогнози проблеми україно-російських взаємин?

Точка зору

іроїном, коли б не спробує сучасна Москва реалізувати хоча б візеру частину задумів Катерини II. Тим більше, що пам'ять про «великі справи» змусило дуету (Катерина II та її коханець Потемкін) залишитися у низці південноукраїнських міст: Севастополя, Сімферополі, Миколаєві, Алушці, Ялті, та в місті західно-української сисни, постійно одержувачі підтримку з Росії, на яку обійшлися Київ дивитися крізь пальці.

То що ж сьогодні для України й Росії колишня військова база Севастополя?

Мілітарна територія? Зовсім ні. Навіть російські військові спеціалісти ще в минулому столітті вказували на неважливий вплив загроз для військових потреб. Не випадково, Севастополь, незважаючи на важку оборону, був захоплений 2 вересня 1855 року противниками з боку Кримської війни (Росія в ній виступала проти Туреччини та її союзників — Англії, Франції і Сардинії). Та в ситуації і тепер воєнної погрози 1940 року під час другої світової війни.

Чи може, це значить промислово-економічний центр півдня? Тех ні.

Отже, ідеальний міст, що має «топос» Лужков, чи Бабурін, чи Затулін, козловат, погортів, з мовчазної історії офіційного Севастополя, до Севастополя й, навіть, шиме до кілометр північ (як реттмо за-бути) закладено повторити «Севастополя — ісконно російське гор-го-ре-го-ре».

Тож виходить, що наші південні сусіди згодом назавжди новий союз нівити Тілімнірським, лише б зберести козацького імперію (Російську, радянську...).

II. Україна й справи не буфера. а давня європейська держава

Сліпуча і зміна, як слова, навука іра на покійні річ Росії Зайліна Держави.

Олег Овчарук.

Прийом України, а тепер і Росії до Рату Європи (зрозуміло, що це лише перші кроки) створює нову геополітичну ситуацію в Європі. Витік повинні прискорити процеси, що поглинають перетворити той же Севастополь в українську Трою (якщо не місце стало на територіальних шляхах із Середземномор'я до Чорномор'я і втрачало своє значення внаслідок геополітичних змін в регіоні). Іншими словами, Севастополь в чеськомовному мовному середовищі місто-музей — центром сучасного-християнського комплексу на півдні України. Та сталося з Запорізькою Січчю (шоправда, Катерина II прискорила знищення цієї мілітарної території), так втрачало своє значення укріплений востокний лінійний чорноморський берег то-що.

Можливі розв'язки прогнозу далі, але скажемо про найближчі. «Європейський Росії» може привести до справжньої демократизації суспільства нашого південного сусіда. А це означає, що ліній культурного розлому (який пролягає між католицькою Західною та православною Східною Україною) повинна різко зміститися аж до берегів Водні Катили, тобто утратити новий розлом — між православним у майбутньому об'єднанні християнств та ісламськими світами.

Поворотом до Європи України, ступінь віднесення Москвою, а потім Росією з Азією, сприймає, як змінюється економічний простір, і захоча, навідається на опанування українським суспільством новий геополітичний регіон. Наприклад, віднесення на державному рівні Дві Європи — 9 тижнів, в ринковій дедаршії Шу-ма-го (в травні 1991 року місто військових справ Франції об'єднувала план створення Європейського Об'єднання Вуліта та Сталі, що покладає початок об'єднаній Європи. Іншими словами, було введено міжнародний контроль ключов для воєнної індустрії га-зу).

Що ж до слів Я. Бродського, то можна лише додати, що припинити процес скорочення ширини впливу нахостоскопичних просторів задіяна лише демократія, позбавлена вандалізму державного значення, «європейського Росії».

I. Хай і Тілімнірська, аби шлі імперія

«Я думаю, що Росія як велика країна має наважити мислити... і як держава, що «тисне» на кожну країну, так не має мислити. І це доки не буде його мати. Російські простори співпрацюватимуть».

Олег Овчарук.

«Ізв'єст», 3 лютого 1996 р.

Пропозиція Москвою прийняти міждержавні відносини на терені колишнього Радянського Союзу персоналію, що міністр літери Росії не збирається поки що виходити з поволі мисленої і перекладати, на хай, прагматично, щодо сімголіччя, шлі, ілюючі майбутнє.

Взаємно найважливіше питання україно-російських взаємин — проблему Чорноморського флоту. Зрозуміло, що ключово тут с доля Севастополя.

Найпильніше згніт українське місто Севастополь засновано 1783 року росіянами на місці античного Херсонеса як військово-

морська база. Сполучення у зручній бухті порту та фортеці стало одним із кроків здійснення так званого грецького проекту Катерини II. В одному з листів до австрійського імператора Йосифа II імператриця писала: «Якщо війна з Туреччиною буде успішною, тоді Росія одержить можливість зайняти захарме — виступи корота християнства за європейські межі і за що поступу людству і Христу вона обумовлює своє право ширшити на ринках європейської держави (Туреччини) дано Грецьку імперію (Візантію)». Зрозуміло, що ця «європейська Греція» задумувалася як помісто захарме від Росії кваліфікація (тобто несправжня), на чолі якої планувалося поставити вока Катерини II Костянтина Паладія.

Але чим не обумовлює імператриця і свої прагматичні передлісти свій збіг з російськими інтересами. Перебачається, що між Росією, Московією та «європейською Грецією» буде «створене» ще одна країна — Дакія, до якої увійдуть Молдавія, Валехія та Бессарабія. Управити Дакією збирався фаворит царни Гітторі Потемкін. Шоправда, у Гривка Нечесні, як називає Потемкін, атакуючи до козацького товариства Запорізької Січ, був і свій «проект» — «вспомогати перемисливим неустойчивим, знати ба-бі у Дербенті, й, прославляти і Гітти, казати Азіям для бу-дуще-го наслідка» одного з членів царської сім'ї.

Зрозуміло, що сьогодні можна було б сприйняти ці «план» з

деяких категорій засуджених жінок і неповнолітніх

було скасовано умовне засудження чи від-строку виконання вироку і вони були направи-лені на відбування покарання, призначено-го вироком, — якщо після внесення ува-ли (постанови) суду про направлення до випро-вадочно-трудової установи вони перебували під вартою менше одного року на день набрання чинності Указом.

3. Цей Указ застосовується до осіб, засуд-жених судами України, а також судами колишнього СРСР на території України, незале-жно від місця відбування ними покарання, які перебувають в місцях подання волі за вироком, що набрав законної сили на день набрання чинності Указом, а також в період виконання Указу.

4. Покласти виконання Указу на органи, що виконують виконання покарання.

Застосування Указу проводиться за поста-новкою начальника виправно-трудової установи, погодженою з відповідною спостережкою комісією або службою у справах неповноліт-ніх та санкціонованою прокурором. До зазначеної постанови додається довідка про захоп-чення і складання, особова справа засуджено-го та інші документи, необхідні для вирішен-ня питання про застосування амністії.

Рішення про звільнення чи відмову в звіль-ненні з місця позбавлення волі приймається

щодо кожної особи індивідуально, після розмо-ви з нею і на підставі ретельної оцінки мате-ріалів особової справи, даних про повільну засудженого та його ставлення до праці на час відбування покарання.

У разі відсутності необхідних відомостей на задоволення розгляд питання про застосуван-ня амністії виключається до одержання додат-кових матеріалів.

Органам, на які покладено виконання Указу, надається право вимагати від відповід-них установ документи, необхідні для вирішен-ня питань, пов'язаних із застосуванням амністії. Такі вимоги повинні виконуватися негайно.

5. Роз'яснити, що при застосуванні Указу: а) до тих, хто належить злочини, які зазначе-ні в статті 7 Кримінального кодексу Украї-ни;

б) під дію пункту «а» статті 1 Указу підпа-дають жінок, які на день набрання чинності цього Указу;

— мають дітей, що народилися після 20 лютого 1980 року, або дітей-інвалідів незалеж-но від їх віку, і не повзалих своїх дітей бать-ківських праць;

— були затримані або у встановленому по-рядку визнані інвалідами першої чи другої груп;

— досягли 55-річного віку, а за відсутності документів, що підтверджують дані і місце на-родження, — народилися до настання 1941 року;

— під дію пункту «б» статті 1 Указу підпа-дають особи чоловічої та жіночої статі, які на-родилися після 20 лютого 1978 року;

6. Звільнені порушниками режиму є особи, зазначені у статті 47 Виправно-трудового ко-дексу України.

7. Статтями, які були достеменно знані або поцінені до набрання чинності Указом, не враховуються.

8. Поставлено для визнання закінчення курсу лікування вестерної хвороби засуджено-го помилуванням або амністії, єди виходити з медичний висновком, а щодо осіб, яким призначено судом примусове лікування від якогось психічного, — увага (постановка) суду про припинення примусового ліку-вання.

9. Особі, які підпадають під дію цього Указу, від додаткових мій покарання не звіль-нюється.

10. Кабінету Міністрів України, уряду Ав-

томіоні Республіки Крим, обласним, Київ-ський та Севастопольським міським, район-ним, районним у містах Києві і Севастополі міським, районним у містах Севастополі міським, районним у містах Ілків забезпечити:

а) організацію своєчасного обліку осіб, звільнених з місць позбавлення волі на підста-ві цього Закону, а також надання інформації міс-цям, районним у містах Ілків забезпечити:

а) організацію своєчасного обліку осіб, звільнених з місць позбавлення волі на підста-ві цього Закону, а також надання інформації міс-цям, районним у містах Ілків забезпечити:

а) організацію своєчасного обліку осіб, звільнених з місць позбавлення волі на підста-ві цього Закону, а також надання інформації міс-цям, районним у містах Ілків забезпечити:

а) організацію своєчасного обліку осіб, звільнених з місць позбавлення волі на підста-ві цього Закону, а також надання інформації міс-цям, районним у містах Ілків забезпечити:

а) організацію своєчасного обліку осіб, звільнених з місць позбавлення волі на підста-ві цього Закону, а також надання інформації міс-цям, районним у містах Ілків забезпечити:

а) організацію своєчасного обліку осіб, звільнених з місць позбавлення волі на підста-ві цього Закону, а також надання інформації міс-цям, районним у містах Ілків забезпечити:

а) організацію своєчасного обліку осіб, звільнених з місць позбавлення волі на підста-ві цього Закону, а також надання інформації міс-цям, районним у містах Ілків забезпечити:

У номері

● Лондон

Україна вступати до НАТО
не збирається, але іншим
не заважає

Україна не збирається вступати ні до НАТО, ні до будь-якого іншого військового блоку, заявила кореспонденту ІТАР-ТАРС міністр оборони України Валерій Шмариго, який перебував у Великобританії з робочим візитом.

Але Україна визнає право будь-якої іншої держави самостійно приймати рішення про забезпечення власної безпеки, відвідує він. Відносини співробітництва з іншими країнами Київ будуватиме на двосторонній основі. Росія залишається традиційним партнером України в цій галузі.

Щодо киргизських операцій в «гарячих точках», то Україна готова брати в них участь лише за умови їх проведення під егідою ООН, сказав Валерій Шмариго.

● Луцьк

На Волині — іменини

Сьогодні у Волинській області розпочалися ювілейні торжества з відзначення 125-річчя від дня народження Лесі Українки. Офіційне відкриття свята «Незгасна зоря України» відбувається у Ковтелі біля пам'ятника Лесі Українці.

У Ковтелі також відбулися наукова конференція «Леся Українка і родина Косачів у контексті української культури», в Луцьку триває міжнародний конкурс вокально-хорових мистецтв за участю хорових колективів Польщі, Білорусії, Росії, Прибалтики. Обласний музично-драматичний театр імені Т. Шевченка підготував прем'єру вистави за п'єсою Лесі Українки «Одержима». А в школах учнівців, бачачих вчительки, будуть відбудувати наукові конференції, літературні читання, конкурси, вікторини, зустрічі з письменниками.

● Хмельницький

У Крим — не по сіль,
а з хлібом-сіллю

За прикладом Тернопільщини активно вкладає центральний Поділля також призначає до шефської роботи над БМС Україну, зокрема над сторожовим кораблем «Хмельницький», котрий нещодавно був передано Україні Чорноморським флотом Російської Федерації.

І ось перших їхніх тонн продуктів від хліборобів Державного району представляти обласній адміністрації доставили на борт корабля.

● Одеса

Харч не заморський

Обласний ярмарок із закупівлі-продажу продовольчих товарів на 1996 рік, що відбувся в Одесі, засвідчив велику змінність цінамі різних товарів, починаючи на рівнях конкуруючих із заморськими. Принаймні такі торговельні організації та місцеві підприємства харчової та переробної промисловості уклали рекорди за багатьох років виходу угод на поставання продовольства — 6,5 тисячі.

● Львів

Не панікуємо — готуємося

На засіданні комісії з надзвичайних ситуацій ішла мова про запобіжні заходи у період поєнати та похолодів на ринках.

Підприємств загрожено 68 населеним пунктам, 100 тисяч гектарів угод, гідротехнічних споруд, нафто- і газопроводів. Близько 80 тисяч чоловік можуть опинитися в зоні загрози, а уряд, як наголошувала під час поїздки по Львівщині віцепрем'єр-міністр України Василь Дурдинець, виділятиме необхідні кошти.

Наталія ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Зустрілися неофіційно,
по-діловому

Три дні цього тижня Президент України провів у США.

Як ми вже повідомляли, Леоніда Кучму запросила недержавна організація «Дім свободи». Паланувалося, що Президент виступить з доповіддю про нинішній стан в Україні, після чого йому мали урочисто вручити медаль «Свободи». Отже візит планувався як неофіційно-святковий. І навіть кося стало відомо, що з Леонідом Кучмою зустрітись Президент США Білл Клінтон та інші високопоставлені особи, маючи то сподівалися, що результати зустрічі будуть такими ж позитивними.

Якщо спробувати класифікувати теми американських розмов, то можна однокремити три головні питання. Перше, чи не найважливіше в ці 10-річчя Чорноморської трагедії, — закриття ЧАЕС. У США стало остаточно відомо, що у московському саміті «великої сімки» (19–20 квітня) візьме участь і делегація з України. Більше того, Білл Клінтон висловився за конструктивний підхід до цієї проблеми. А віцепрезидент Альберт Гор підтвердив, що США та інші держави «великої сімки», міжнародні фінансові організації готові виділити додаткову фінансову допомогу на інші проекти комплексного розв'язання чорноморської проблеми.

Друге, на чому було зосереджено увагу: розширення двосторонніх американсько-українських відносин. Білл Клінтон зазначив, що «США сповнені рішучістю підтримувати незалежність та суверенітет України». І для цього готові надати допомогу як на політичному, так і на економічному рівні. Леоніда Кучма вважав, що ця підтримка здійснюватиметься незалежно від того, чи будуть відкриті в Росії, а також в Україні, США двосторонні відносини з Україною відмежовують від американсько-російських.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Угорський посол запалив наш факел

(Початок на 1-й стор.)

Такого великого значення ця поїздка ніколи не мала, оскільки перше в Україні при спорудженні газопроводу застосовано поліетиленові труби замість сталевих, що на тривалу зацеловало будівництво. А запровадження нової технології угорський підприємств Асало Сіхалми, чия фірма «Сігнал» єдина в Угорщині має європейський сертифікат на спорудження газопроводів з поліетиленових труб. На український ринок пан Сіхалми прийшов тому, що газифікація сел в Угорщині вже завершувалася.

І нам відомо, — каже начальник Укрспецгазпосту Анатолій Анархивський Шоканалас.

Але строк спорудження газопроводу за цією технологією скорочується з п'яти років при застосуванні сталевих труб до півтора року при застосуванні поліетиленових. Та і сьогодні така магістрала не 20 років, як раніше, а до 100 років. І це приклад: якщо сталеві труби довжиною заварюють кожні 6 метрів, то поліетиленові — кожні 100 метрів.

Газ у Мексиків — тільки початок, бо вже цього року плану-

ємо спорудити газопроводи ще в 20 століттях України.

Тому давнішому обласному голові Івану Павловичу Кіш заран та коли поїхав до маленьких Мексиків, які колись маленьке було до безперспективності, про що найкраще свідчать статистика: протягом останнього року тут померло четверо громадян, а народилися лише одні дитини.

— Якби люди знали, що спорудження газопроводу за нашою технологією коштуватиме рівно стільки, у чому ж обіймається вартість газу, аніма, — говорить Іван Павлович, —

то кмітливо керівники колективних сільськогосподарських підприємств знайшли б можливість спорудити газопровід власними силами.

У Мексиків минулого четверга було велике свято: до 350 осіб відвідали село. Бобуці у кудрях, молодіжці досі не вірять у це диво. Тому їй зійшлося все село, коли біля сільради пан посол запалив факел. Зайняли й керівники трьох сусідніх господарств. Принаймні, розпитував директора радгоспу Мексиків Василь Шостака, що й до цього, а Асало Сіхалми домовлявся про можливе майбутнє замовлення.

А може, і справді: варто тільки зацікавити і самим про себе подбати, то й буде так велике свято, як і в Мексиків.

Зрозуміло, що все нове народжується непростом. Розповіді мені керівник віддалу зовнішньоекономічних зв'язків Львівського обласного управління Галина Соболева, по слідах з'ясування доведлося побити, але справа шліла. Але ж шліла! Отже, газ у Мексиків є. Народжується, діти!

Еталон тижня

Борислав СИДОРЕНКО, генеральний директор науково-виробничого об'єднання «Метрологія»

Для всього потрібне мірило

СПЕЦІАЛІСТИ державного науково-виробничого об'єднання «Метрологія» розробили унікальну апаратуру для вимірювання сили світла, магнітного поля тощо. Окремі з них стили державних еталонів.

Рівень науки, техніки і технологій будь-якої держави світу не в останню чергу залежить від її еталонної бази і єдиної системи вимірювань. На час проголошення незалежності України не мала державних еталонів основних одиниць фізичних величин і володіла лише десятком морально і фізично застарілих державних еталонів родинних одиниць.

Починаючи з 1993 року, декретом Кабінету міністрів Україну регламентують правові основи законодавчої метрології. Той же було прийнято Метрологію. Один з етапів цієї роботи — період до 1997 року. У ній, зокрема, враховувалося максимальні використання досвіду передових країн у цій галузі і передбачалося створити найбільш повну еталонну базу України на державних і вторинних еталонах, перш за все основних одиниць фізичних величин. Більшу частину цієї програми повинні були виконати колективи вишнього об'єднання — одного із найстаріших метрологічних центрів України і СНД, до складу якого входять харківські науко-

во-дослідницький Інститут метрології і дослідно-експериментальний завод «Еталон».

В попередні роки харківськими вченими було розроблено шість державних еталонів. Один із них — еталон одиниці температури Кельвина. Отримавши часом а «Метрологія» завершення створення цих десяти еталонів, вісім з яких — державних, серед них первинні еталони одиниць маси і сили світла.

В процесі цієї роботи в об'єднанні було розроблено унікальну апаратуру, метрологічні і технічні характеристики якої не поступаються приладам провідних метрологічних центрів світу. Серед затверджених колегією Держстандарту

України — чотири державних еталони, призначені для забезпечення єдності і точності радіотехнічних і магнітних вимірювань. Використання їх сприяє підвищенню якості радіо- і телепередач, забезпечує надійність роботи систем радіореєстрації, супутникового, економічного і зв'язного телефонного зв'язку, радіолокації, і радіонавігації.

Думаю, що науковцям і виробничим об'єднанням «Метрологія» під силу було виконати й масштарну роботу. Однак загальна криза не могла не позначитися й на нашій діяльності. Урядом державного фінансування цієї програми неможливо було розглянути стільки наукових розробок, ставало на шляху придбання необхідних матеріалів і комплектуючих. Все це ускладнює вирішення багатьох науково-технічних і економічних завдань держави.

Харків.

Микола ЖУЛИНСЬКИЙ, академік НАН України

3 поля честі не відступила

Леся Українка як цособлення національного обов'язку

Подорож до моря

на тлі взаємин з родиною Комарових

райка в Одесі — чи то лікуючись на Хаджибейському лимані, коли в один із привізів на вітку Козмаровим охрестила дачу, де майнала кімната. «вільно паучиць» (бо було там багально пауків), а чи проїздом в інші краї, зупиняючись на деви-дахи або й на тиждень. Та саме перші знайомства з містом, з морем, з родиною Козмарових назавжди ослили добрим споминами в її душі, віддзеркалювались у її творчості.

Одеса.

Віктор СУВОРОВ (Володимир Різун):

«Мрію про зустріч з Україною»

Розмова з письменником, засудженим до смертної кари

ПІСЛЯ публікації в «Голосі України» інтерв'ю з батьком колишнього контррозвідника ГРУ, двічі засудженого в СРСР до страти Володимира Різун, а нині популярного письменника Віктора Суворова «На колаїнах прощання у батька» (17.07.95 р.) редакція і автор одержали багато листів. Одні читачі, переважно люди старшого віку, ветерани, різко засуджували «зрадника Батьківщини» і вимагали виконати смертний вирок. Інші — їх була більшість — дакували за публікацію і просили продовжити розповідь про незвичайну долю автора «Криголаму», «Акавірму» — книг, «що потрясли світ».

Зважаючи на зацікавленість читачів, автор цих рядків спробував з'ясувати юридичні аспекти історії з колишнім земляком, а нині громадянином Великобританії, письменником В. Сувором, звернувшись до головних правників держави. Зокрема, готуючись до зустрічі з міністром юстиції України С. Головатим, сподівалась почути відповіді на такі запитання: чи дійсно в Україні судові вирок, винесені 17 років тому військовому колегії Верховного суду СРСР В. Різуну? Чи може він розраховувати на громадянство України?

На жаль, зустрічі з шановним міністром юстиції не відбулося. Через свого прес-секретаря він запропонував звернутися до нього листом, у якому детально викласти своє прохання...

У Верховному суді чемно зустріли, уважно вислухали, хоч коментувати delicate питання відмовилися. Заступник голови Верховного суду України, голова колегії з кримінальних справ В. Матіярено пояснив: судді розглядає будь-яке питання лише тоді, коли перед ним лежить кримінальна справа.

Тим часом в один із суботніх днів пролунав телефонний дзвінок, і вже знайомий мені спокійний, з нотками легкої іронії голос мовив: «Добридень, турбує Суворов із Лондона...»

З дозволу мого співрозмовника я записала розмову на плівку і пропоную її увазі читачів.

Володимире Богдановичу, у мене відбулася розмова у Верховному суді України з приводу вашої реабілітації...

— Чи ви відповіли службистам Феміди?

— Прощали вам або вашим батькам звернутися спочатку до вищих судових інстанцій Росії, а потім — України.

— Я ні до кого за помилуванням не звертався і звертатися не буду. Я нікому не заподіяв лиха. Україні — тим більше. Можливо, напавки, своїм розривом з комуністичним режимом, своїми книгами наближав незалежність України. Але якщо хтось доведе, що перед Україною я винен, хай Україна мене розстріляє...

— Ви так легко вимовляєте ці страшні слова...

— Я ніколи не боявся смерті. Страшно було помертти не написавши «Криголаму», інших книг. А тепер мені не страшно — якщо мене уб'ють, то книги мої розстріляти не зможуть. Ніколи.

— За яких умов ви приїхали в Україну?

— За дуже простих — як людина українського суду скаже, що я не злочинець. Якщо ж він вважає, що я злочинець, то, звичайно, я приїхати не зможу, бо я думаю інакше. Повторюю — Батьківщину я ніколи не зраджував, я порвав з тоталітарною системою.

— Вам потрібна гарантія безпеки в Україні?

— Я особисто ніколи на цьому не наполягав. Однак, коли мене запросили торік до Польщі, уряд І. Величності Королеви Великобританії Елизавети II, під чияю опікою я перебував, ви-

— Я особисто ніколи на цьому не наполягав. Однак, коли мене запросили торік до Польщі, уряд І. Величності Королеви Великобританії Елизавети II, під чияю опікою я перебував, ви-

— Я особисто ніколи на цьому не наполягав. Однак, коли мене запросили торік до Польщі, уряд І. Величності Королеви Великобританії Елизавети II, під чияю опікою я перебував, ви-

— Я особисто ніколи на цьому не наполягав. Однак, коли мене запросили торік до Польщі, уряд І. Величності Королеви Великобританії Елизавети II, під чияю опікою я перебував, ви-

— Я особисто ніколи на цьому не наполягав. Однак, коли мене запросили торік до Польщі, уряд І. Величності Королеви Великобританії Елизавети II, під чияю опікою я перебував, ви-

— Я особисто ніколи на цьому не наполягав. Однак, коли мене запросили торік до Польщі, уряд І. Величності Королеви Великобританії Елизавети II, під чияю опікою я перебував, ви-

— Я особисто ніколи на цьому не наполягав. Однак, коли мене запросили торік до Польщі, уряд І. Величності Королеви Великобританії Елизавети II, під чияю опікою я перебував, ви-

— Я особисто ніколи на цьому не наполягав. Однак, коли мене запросили торік до Польщі, уряд І. Величності Королеви Великобританії Елизавети II, під чияю опікою я перебував, ви-

сунув польським властям вимогу про гарантію моєї фізичної безпеки. І такі гарантії польська влада дала. Тож якщо уряд України скаже: письменник Суворов — наш гість, ми йому гарантуємо безпеку, в Росію ми його не передамо, тут його не вб'ють — я кажу валізі...

— Сподіваємось, що так воно і буде. Як то знають ваші і ваші друзини батьки, численні шанувальники! До речі, останній дуже цікавився, над чим нині працює Віктор Суворов.

— Спасибі на добромому слові. Закінчив дві частини книги «Остання республіка», глави з якої, як ми і домовилися, я вам надіслав для «Голосу України». Ця книга ось про що. Комуністи 50-х років втлумачували нам, що до війни ми були не готові. Що у нас все було погане — танки, літаки, генерали... Я доводжу неспростовними фактами і документами: до війни ми готувалися. Але не до оборонної, а до наступальної, загарбницької. Адже не могло так бути, що розпочали війну, як дурні, а завершили, як герої, у Берліні.

— Що буде після «Останньої республіки»?

— «Контроль» пам'ятаєте? Я хотів продовжити — «Криголам» ось такими невеликими детективними романами, в котрих пояснити, як ішла підготовка до війни. У «Контролі» мені потрібно було для цього когось поставити біля Сталіна. У новому романі «Державниця» таку роль виконує жінка.

— Цей роман уже видано?

— Ні. Я тільки-но закінчив писати. Тут, на Заході, пропонують його видати. До речі, якщо в Україні є серйозний видавець, котрий хоче друкувати мої книги українською мовою, охоче з ним співпрацювати. Мої книги видавалися п'ятнадцятьма мовами світу, а українською, на превеликий для мене жаль, ні...

— Володимире Богдановичу, крім літературної праці, ви ще займаєтесь видавництвом?

— Так, я викладаю тактику, стратегію, конструкцію танка, історію воєнного мистецтва у Військовій академії Великобританії. Це моя основна робота, а у вільний від роботи час я пишу книги. Навчав не потенційних ворогів, бо, як бачите, військові України, Росії, Франції, Англії, інших держав чудово співпрацюють у військах ООН.

— Ви викладаєте в академії під прізвиськом Різун чи Суворов?

— Ні під тим, ні під другим. У мене є третє прізвисько.

— Англійське?

— Звичайно. Та коли я їду за кордон, то їду як письменник Суворов.

— Нині, напевно, вам вже не цікавляться колишні колеги з ГРУ чи КДБ?

— Я ніколи й не відчував їхньої цікавості. У Британії швидко облямають роги таким «ішкавим». Та й те сказати: будь-яка провокація доведе лиш те, що проти мене як людини можна вжити решт щось зробити, але проти моїх ідей — ні. Я свою справу зробив і тепер мені, поперше, не страшно. Не хочу сказати, що я щось вдаче зробив, але я хоч щось робив... Однак це вже інша тема.

— Дуже б хотіла почути одного разу ваш голос по телефону: «Зустрічайте, приїгав у Бориспіль».

— Я можу про це лише мріяти. І чекати.

— Дякую вам за розмову.

... Після розмови перечитую глави з книги Володимира Богдановича Різун (Віктора Суворова) «Остання республіка». Його погляди на другу світову — відомі. Йдеться про радянсько-фінську війну. І знову — нестандартний і глибокий аналіз: до війни Радянський Союз готувався давно й ґрунтовно. Втім, пропонуємо уривки — читайте самі.

Розмову вела ЛІЛІА ТИТАРЕНКО. На знімку: зустріч далеко від України, ліворуч — Віктор Суворов (Різун), праворуч — його батько Богдан Різун.

В ОДНОМУ з вельми знаних й у військовому світі відомому навчальному закладі, десятилітній військовій академії завершився навчальний рік. Спорозіжні коридори, затих сміх в садах тінях...

Нашому брату-викладачеві благодать: забирає на цілий день у бібліотеку й гризи граніт науки — ніхто не заважає.

Обклалися я томами, ніби бастіон навколо себе спорудив, оборону неприступну, щоб не помітили мене, щоб від роботи не відволікалися.

Та знайшли мене і відволікли: є можливість відзначитися. Викликає великий начальник, ставить завдання: допомогти інженерам той самий комп'ютер переладати. «Я, — кажу, — в комп'ютерах не дуже...»

А начальник відповів, що цього від мене й не вимагають: там уже шість електронних експертів два місяці чаклюють — одного з Японії вислали, двоє з Америки привезли, решта — свої. І мене до них — чуло-ва симка. Інтернаціонал. Комп'ютер переладують на іншу програму. Два тижні терміну залишилося. Свою роботу електронну інженери кріпко знають, але їм потрібний хтось, хто вигадував би фантастичні воєнні ситуації, щось на зразок війни світів: наші проти марсіан або щось таке. Комп'ютер спеціально створений для моделювання бойових операцій.

І я пішов.

Тут треба зробити відступ. Від теми.

Мені іноді запитання ставлять, з приводу викладацької діяльності. Знов-таки — участь у налаштуванні військового комп'ютера неймовірно потужності... Це для ядерної війни. Запитання мені прямо не формують, але якось пов'язують: лекції читаєш, навчаєш офіцерів воєнних, і тут-таки — про совість, про кінциту батьківщину...

Запитання зрозумів. Відповідаю: якщо моя люба батьківщина і в нові тисячоліття не відмовиться від цієї світової революції і кинеться в усьому світі встановлювати комуністичні порядки, то я не лише ворогів офіцерів навчатиму й брати-мій участь у налаштуванні військового комп'ютера, а й з автоматом у руках піду покласти праху комунізму.

Та коли світової революції не станеться, коли моя чудова батьківщина не кинеться в напад шаленства на всіх своїх сусідів, то мої лекції нікому шкоди не завдають. І комп'ютер той сумирно дзвечатиме у прохолодному підземеллі.

Отже, спускаюся туди, де чаклюють електронні корифеї. З собою валізу: довідкової літератури приніс. Розклад.

І розпочали. Моделюємо якусь фантастичну війну.

— Можна армійську наступальну операцію прокурити?

— Будь ласка, — відказують. — Хоч фронтову.

Гаразд. Почали. Заходжу з того, що прошу ввести температуру повітря: мінус 41 за Цельсієм.

Мені здалося, що комп'ютер зблиснув лютотю, замерехтів увесь і завив від обурення. Відповідь миттєва: задано нездійсненну умову — за такої температури провадження наступальних операцій неможливе.

Я наполягаю. Комп'ютер мою вимогу відкидає. Експерти починають нервувати. Мені пояснюють, що розумна машина дурну інформацію не сприймає.

А я не фантазував, не війну світів розгрівав, а нашу нещасну Зимову війну: 30 листопада 1939 року Червона Армія ступила на землю Фінляндії. Вдень — стерпно, вночі — більш-менш, на ранок — мінус 41 за Цельсієм. А потім в інші дні та ночі булово гірше.

Та їм, бусурманським дітям, не поясниш, їм до цього діла нема. Їм би клопоти свої патискати.

А я роблю перший для себе висновок: півночі осені 1939 року товариш Сталін поставив Червоної Армії нездійсненне завдання — прорвати «Лінію Маннергейма» на Карельському перешийку.

Червона Армія нездійсненне завдання виконала.

Знаюся, у мене раніше ті самі настрої були: Червона Армія у Фінляндії загинула на весь світ... Задум у мене простий був — прорвати війну у Фінляндії на свій кшталт, не так, як дурні сталінські генерали воякували, а по-своєму, по-розумному...

Та з'ясувалося, що жодне військо світу за мінус 41 наступальних операцій не провадить. І жоден не сміє сміятися з моєї армії. Самі спробуйте. Тоді сміється.

Та як же фіні захищалися?

Захист — інша справа. Двадцять років практично весь військовий бюджет Фінляндії йшов на створення укріплень на Карельському перешийку. Було побудовано захисну лінію завдовжки 135 кілометрів і завглибини до 90 кілометрів. Факти укріплень на Фінську затоку та Ладозьке озеро, за безкрайні мільйони поїм, за протитанковими ровами та гранітними надолбами, за залізобетонними тетрадрами та дротинями огорожами у десять, двадцять, тридцять рядів (на висоті 65,5 — сорок сім рядів) густого мінованого колючого дроту на металевих кілках,

такого снігового покриву воявати не можна.

Також, товариш Сталін поставив Червоної Армії двічі нездійсненне завдання.

А я ввожу відомості про те, що світлого часу в грудні — зовсім небагато. О четвертій годині — темрява. А туди, вище до півночі, — день коротший чи взагалі жодного немає дня.

А я ввожу відомості про ліси: висота дерев, середня відстань між стовбурами, товщина стовбурів. А відповідь все одно та сама — тут наступати не можна.

У лісах танкам робити нема чого, в лісах вогонь артилерії коригувати неможливо. Ліс. Непрохідний ліс. Тайга. Ліній об'їзду немає. Артилерійський спостережач не бачить, куди

центральні ряди — вбиті в землю рейки замість кілків, так-от, за цими огорожами — залізобетонні каземати: три, чотири, п'ять поверхів під землею, перекриті — шаром до двох метрів фортифікаційного залізобетону, наповненого спінку шкварити панічними плитами. Це завалено багатотонними гранітними брилами і засипано ґрунтом. Все замасковано. Над цими казематами уже піднялися густі ялинові ліси. А ліси снігом засипано. Кулеметники, стрільці, артилеристи сидять з ширем і бетоном, глибокі амбразури снайпів пострілів, спотворюють і тушають звук стрілянина — стрілянина з-за далекого лісу... А всередині у них, у кожному казематі — склад набоїв і патронів, всередині — теплі спальні приміщення, кімната відпочинку і кухня, і туалет, і ванна, і електростанція...

Та спробуйте наступати за цих умов. Спробуйте відірвати пораненому ногу, коли за тоненькою стіною шпитального намету мінус 40, а всередині — мінус 30.

Так-от, за мінус сорок і нижче златна наступати лише моя армія. Лише вона златна творити дива, творити те, що неможливо.

Одне слово, комп'ютер 41 не прийняв. Не пересварив. Не зжер. Не зкував. Не схищав.

Гаразд, кажу, — припустимо, що температура взагалі жодної не було. Адже буває таке, що немає температури.

Вводимо другий параметр: глибина снігового покриву — півтора.

— Півтора? Чого півтора? Сантиметра, дюйма, фута?

— Метра, — відказую. — Метра, хлоп'ята.

І знову комп'ютер заревів. Мій читачу, ви нікому не розповідайте, а я вам таємничу військову відкрив: у них на Заході взагалі всі військові комп'ютери слабкі на нерви.

Ви тут-таки і експліт: так воякувати не можна!

Я уточнюю, що під снігом болота, котрі не замерзають — сніг їх від морозу береже. Фінляндія — країна тисячі озер, та підійди ж ти і збачи, де озеро, а де поле? Все навколо біле та-пухнасто, та мерехтливо. А ще під снігом — бриляні граніти. На вигляд, поле рівне, сніг та й сніг, та пішли туди танки і переламали котки, гусениці повалили. Це до того, як потрапили на міни поле. Місцевість, так би мовити, протитанкова. Танкам тут робити нема чого, чи поле в кам'яних брилах, чи озеро, чи халси непролазні. І все це мільйонами мін нашітовано.

Та всіх цих подробиць комп'ютер чути не хоче: який не було боїт і озер, який не було різко пересиченої місцевості, який не було велетенських гранітних брил, то все одно за

світу за мінус 41 наступальних операцій не провадить. І жоден не сміє сміятися з моєї армії. Самі спробуйте. Тоді сміється.

Та як же фіні захищалися?

Захист — інша справа. Двадцять років практично весь військовий бюджет Фінляндії йшов на створення укріплень на Карельському перешийку. Було побудовано захисну лінію завдовжки 135 кілометрів і завглибини до 90 кілометрів. Факти укріплень на Фінську затоку та Ладозьке озеро, за безкрайні мільйони поїм, за протитанковими ровами та гранітними надолбами, за залізобетонними тетрадрами та дротинями огорожами у десять, двадцять, тридцять рядів (на висоті 65,5 — сорок сім рядів) густого мінованого колючого дроту на металевих кілках,

такого снігового покриву воявати не можна.

Також, товариш Сталін поставив Червоної Армії двічі нездійсненне завдання.

А я ввожу відомості про те, що світлого часу в грудні — зовсім небагато. О четвертій годині — темрява. А туди, вище до півночі, — день коротший чи взагалі жодного немає дня.

А я ввожу відомості про ліси: висота дерев, середня відстань між стовбурами, товщина стовбурів. А відповідь все одно та сама — тут наступати не можна.

У лісах танкам робити нема чого, в лісах вогонь артилерії коригувати неможливо. Ліс. Непрохідний ліс. Тайга. Ліній об'їзду немає. Артилерійський спостережач не бачить, куди

центральні ряди — вбиті в землю рейки замість кілків, так-от, за цими огорожами — залізобетонні каземати: три, чотири, п'ять поверхів під землею, перекриті — шаром до двох метрів фортифікаційного залізобетону, наповненого спінку шкварити панічними плитами. Це завалено багатотонними гранітними брилами і засипано ґрунтом. Все замасковано. Над цими казематами уже піднялися густі ялинові ліси. А ліси снігом засипано. Кулеметники, стрільці, артилеристи сидять з ширем і бетоном, глибокі амбразури снайпів пострілів, спотворюють і тушають звук стрілянина — стрілянина з-за далекого лісу... А всередині у них, у кожному казематі — склад набоїв і патронів, всередині — теплі спальні приміщення, кімната відпочинку і кухня, і туалет, і ванна, і електростанція...

Та спробуйте наступати за цих умов. Спробуйте відірвати пораненому ногу, коли за тоненькою стіною шпитального намету мінус 40, а всередині — мінус 30.

Так-от, за мінус сорок і нижче златна наступати лише моя армія. Лише вона златна творити дива, творити те, що неможливо.

Одне слово, комп'ютер 41 не прийняв. Не пересварив. Не зжер. Не зкував. Не схищав.

Гаразд, кажу, — припустимо, що температура взагалі жодної не було. Адже буває таке, що немає температури.

Вводимо другий параметр: глибина снігового покриву — півтора.

— Півтора? Чого півтора? Сантиметра, дюйма, фута?

— Метра, — відказую. — Метра, хлоп'ята.

І знову комп'ютер заревів. Мій читачу, ви нікому не розповідайте, а я вам таємничу військову відкрив: у них на Заході взагалі всі військові комп'ютери слабкі на нерви.

Ви тут-таки і експліт: так воякувати не можна!

Я уточнюю, що під снігом болота, котрі не замерзають — сніг їх від морозу береже. Фінляндія — країна тисячі озер, та підійди ж ти і збачи, де озеро, а де поле? Все навколо біле та-пухнасто, та мерехтливо. А ще під снігом — бриляні граніти. На вигляд, поле рівне, сніг та й сніг, та пішли туди танки і переламали котки, гусениці повалили. Це до того, як потрапили на міни поле. Місцевість, так би мовити, протитанкова. Танкам тут робити нема чого, чи поле в кам'яних брилах, чи озеро, чи халси непролазні. І все це мільйонами мін нашітовано.

Та всіх цих подробиць комп'ютер чути не хоче: який не було боїт і озер, який не було різко пересиченої місцевості, який не було велетенських гранітних брил, то все одно за

світу за мінус 41 наступальних операцій не провадить. І жоден не сміє сміятися з моєї армії. Самі спробуйте. Тоді сміється.

Та як же фіні захищалися?

Захист — інша справа. Двадцять років практично весь військовий бюджет Фінляндії йшов на створення укріплень на Карельському перешийку. Було побудовано захисну лінію завдовжки 135 кілометрів і завглибини до 90 кілометрів. Факти укріплень на Фінську затоку та Ладозьке озеро, за безкрайні мільйони поїм, за протитанковими ровами та гранітними надолбами, за залізобетонними тетрадрами та дротинями огорожами у десять, двадцять, тридцять рядів (на висоті 65,5 — сорок сім рядів) густого мінованого колючого дроту на металевих кілках,

такого снігового покриву воявати не можна.

Також, товариш Сталін поставив Червоної Армії двічі нездійсненне завдання.

А я ввожу відомості про те, що світлого часу в грудні — зовсім небагато. О четвертій годині — темрява. А туди, вище до півночі, — день коротший чи взагалі жодного немає дня.

А я ввожу відомості про ліси: висота дерев, середня відстань між стовбурами, товщина стовбурів. А відповідь все одно та сама — тут наступати не можна.

У лісах танкам робити нема чого, в лісах вогонь артилерії коригувати неможливо. Ліс. Непрохідний ліс. Тайга. Ліній об'їзду немає. Артилерійський спостережач не бачить, куди

центральні ряди — вбиті в землю рейки замість кілків, так-от, за цими огорожами — залізобетонні каземати: три, чотири, п'ять поверхів під землею, перекриті — шаром до двох метрів фортифікаційного залізобетону, наповненого спінку шкварити панічними плитами. Це завалено багатотонними гранітними брилами і засипано ґрунтом. Все замасковано. Над цими казематами уже піднялися густі ялинові ліси. А ліси снігом засипано. Кулеметники, стрільці, артилеристи сидять з ширем і бетоном, глибокі амбразури снайпів пострілів, спотворюють і тушають звук стрілянина — стрілянина з-за далекого лісу... А всередині у них, у кожному казематі — склад набоїв і патронів, всередині — теплі спальні приміщення, кімната відпочинку і кухня, і туалет, і ванна, і електростанція...

Та спробуйте наступати за цих умов. Спробуйте відірвати пораненому ногу, коли за тоненькою стіною шпитального намету мінус 40, а всередині — мінус 30.

Так-от, за мінус сорок і нижче златна наступати лише моя армія. Лише вона златна творити дива, творити те, що неможливо.

Одне слово, комп'ютер 41 не прийняв. Не пересварив. Не зжер. Не зкував. Не схищав.

Гаразд, кажу, — припустимо, що температура взагалі жодної не було. Адже буває таке, що немає температури.

Вводимо другий параметр: глибина снігового покриву — півтора.

— Півтора? Чого півтора? Сантиметра, дюйма, фута?

— Метра, — відказую. — Метра, хлоп'ята.

І знову комп'ютер заревів. Мій читачу, ви нікому не розповідайте, а я вам таємничу військову відкрив: у них на Заході взагалі всі військові комп'ютери слабкі на нерви.

Ви тут-таки і експліт: так воякувати не можна!

Я уточнюю, що під снігом болота, котрі не замерзають — сніг їх від морозу береже. Фінляндія — країна тисячі озер, та підійди ж ти і збачи, де озеро, а де поле? Все навколо біле та-пухнасто, та мерехтливо. А ще під снігом — бриляні граніти. На вигляд, поле рівне, сніг та й сніг, та пішли туди танки і переламали котки, гусениці повалили. Це до того, як потрапили на міни поле. Місцевість, так би мовити, протитанкова. Танкам тут робити нема чого, чи поле в кам'яних брилах, чи озеро, чи халси непролазні. І все це мільйонами мін нашітовано.

Та всіх цих подробиць комп'ютер чути не хоче: який не було боїт і озер, який не було різко пересиченої місцевості, який не було велетенських гранітних брил, то все одно за

світу за мінус 41 наступальних опера

Олександр КЛИМЕНКО (фото),
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ,
«Голос України»

Ми такі різні... Але це чудово!

Ми такі різні — характерами, поглядами, ідеалами. Деякі — часом не без успіху — роблять із нашої нескхожості страшний жупел, щоб лякати нас. Розбрат, мовалля, розвал. Мільйоні руки, значить, треба. Щоб ми райше — одностайно, одніково. Снажи слово супроти — і скрутять тебе, попруть на Соловія чи й відразу на той світ.

Мільйони людських душ подалися в підпілля: ми ховалися самі в собі, щоб ніхто не підглядев, не підслухав. На жаль, те підпілля затіглося в адові десятиріччя. Деякі так і не вийшли з цього постійного страху, деякі таї привичкалися до дводушності, що нікому вже й не можуть. Ті вирвалися з підпілля з бурхливою радістю, в ті — зі злістю на всіх і на все за жорстоке ув'язнення. Коротше кажучи, що ве людия — то власний бля, свої вампіри, надії. Всього не перелічити, не зважити. Тв й чи треба?

Головне в іншому: ми — такі різні — насправді дуже й дуже схожі. Адже всі ми хочемо

жити й любити, ростити діт. Мати добру роботу, радо повертатися додому, зустрічатися з добрими людьми... Скажіть-бо, хто цього не хоче? Хто??? Вачте, одностайно...

А що ми різні — то це чудово. Нарешті можемо говорити, що думвємо (це ве зовсім, але воближжємося до того). Світ саме тим і прекрасний, що різномвнїтний. Інаїше став би сірою і задупливою назармою.

Не допустимо більше того. Саме та «одностайність», саме ота «єдність» налічить душі і сварить людей, а право нескхожості — ніколи. Вільні душі завжди знайдуть спільну мову.

Так ми збережемо все найираще, що маємо в душах, — правду, любов, щирість, вірність роду своєму прекрасному. А отже — і нашу неповторну, сиву в усіх Галагитиці, Україну.

Бережімо душі. Не даймо деяким «підганяти» нас до якихось «ізмів». Адже ле душу треба підганяти до якоїсь там системи, а напшки...

Дайджест

Кірсан-хан стає мат

ЙОГО прийшов у Ватикані Іоанн Павло II. Він подарував Папі шмат землі на пасікиському узбережжі. Сусідню ділянку презентував Сиддху Хусейн. Сам же поїхав до Істсу, ні Адама — ніде Бріджі. Високопоставлені Діаки, папа, а монахи похоронили жінку Чиніс-хана, який створив імперію над Тихою океану до Тихого моря.

Тасій він, президент Калмійкий Кірсан Ілюмжонов, 1962-го року народження.

Кірсан народжується раз на тисячу років.

Знайшлися, звичайно ж, і тіверські пошениці астрологів, астрологів, у результаті яких Кірсан узгодив своє президентство до кінця століття.

Джерело багатства калмійського президента, як стверджують перебірачі, що постійно навідується до Елісти, походить з деревної каси.

На початку 1994 року тодішній міністр внутрішніх справ Росії Віктор Єрін домігся від Салашу, що керував Ілюмжоновим банком «Степ» отримати у 1992 році 14 мільярдів рублів кредиту під дуже низький відсоток на закупівлю вонни. Більшість цієї суми було переведено в долари або продано у вигляді високого кредиту іншим приватним фірмам. До речі, засновник капітал «Степу» усього 130 мільйонів рублів, з яких 100 — гроші, злиті з фальшивих авіо. Як стверджував Єрін, Ілюмжонов і його оточення перевели на закордонні рахунки майже 7 мільярдів доларів.

Торік Калмійкою потряс новий скандал. З'ясувалося: мільярди рублів, що переказувалися як дотатки для реструктуризації, зникли безслідно. Кар'єра Ілюмжоннова висіла на волосся, який у будь-який момент міг обізнати Єльцина. І Кірсан затіяв вибори, а увагу своїх співвітчизників відвернувши дискусією про впровадження в республіці багатосторонності.

Ілюмжонов послуду політику, бізнес, шахи і астрологію. Калмійський «хан» розшукав партію, в якій ставити мат у першу чергу своїм опонентам. На Чумалову піддачу вже послідували дві половини космічного шахового поля. Починаю грали з Долею. Нехай буде для мене шашково! — написав ковалевський хан у своїй книзі «Територія винок президента».

(За матеріалами зарубіжної преси підготував Олександр ПІСКУН).

Олександр КАВУН,
«Голос України»

Професія — зек

Коростівська районна газета висула кандидатом для занесення до книги рекордів Гіннеса Валерія Липського, який, маючи 42 роки, вже встиг вісім разів сісти на лаву підсудних і заробити 45 років тюремного ув'язнення.

Почалося все з того, що відбувся переліком, коли, наважачись у своєму класі, пошукав чужі речі. Та вже через кілька місяців загри-мів на два роки в колонію для не-повиновлених. Як тільки вишлю-завід, одразу заробив чотири ро-ки, скорочені амністією. Подальша біографія — то калейдоскоп стрі-ків, які йому відмірювали суди Ко-ростівська, Житомирська, Киє-вська. Більше амністій уже не було, за-те, дачі, відбуваючи покарання, ка-саючі у сконденсированні зиро-бності, білий строк.

На книгу рекордів Липський, мабуть, не титне, та все ж за його біографією можна вивчати, як наші суди тлумачать статті Кодексу. Від-сидів від дзвінка до дзвінка по-рядний строк у вісім років і знову — за своє. Разом з речами вкрав і паспорт. Та не udałoсь позичити їм чужим привізом, щоб сховатися від міліції, яка після крадіжки швидко виходила на нього. А не-хто вже не вірить, що через 8 ро-ків, які цього разу визначив суд, Липський знову на візьметься за своє.

Житомирська область.

Реклама

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ ДЛЯ УКРАЇНИ

НЕ ПРОПУСТИТЬ СВІЙ ШАНС! МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ

За участю:

MSK GEPF TADS
Міжнародний банк розвитку
Toshiba
AIG
American Home Products
Jadeite B.V.
Philips
Santitas Corp.
ABB
AKB - Україна
Градбанк
CASE Corp.
Промислові товари.
Gold & Co

Janney Robinson
Hewlett, Packard
Packard International
Procter & Gamble
Rede Packaging
SBC Communications
SIGMA Ventures
Stewart & Stewart
Talsford
Western Oil Enterprise Fund
Xcel Oil & Gas
Basic System Inc.
Sunlight Corp.

Нагороджені відзнакою безарганізації участі у Форумі понад 50 компаній з багатьох країн світу

В Міжнародному Форумі-96 можуть взяти участь і спостерігачі, як від державних, приватних організацій, так і від фінансово-промислових груп, Спільно промисловців та підприємців і т.д., з метою вивчення інвестиційного клімату в світі і встановлення ділових відносин з міждержавними промисловими і фінансовими компаніями (як з замовленням так і без замовлення проекту).

Далі плануються після закінчення Форуму-96 в м. Відень (Австрія) провести презентацію кращих інвестиційних проєктів більш як у 40 країнах на всіх континентах.

УВАГА

Всім учасникам, які мають представити проєкти, а також спостерігачам, необхідно до 01.03.1996 (включно) надати до УАФ-КБ реєстраційну картку та закордонні паспорти, згідно вимогам на візід та 2 фотографії. Виліз з вертольоту Берлін-10.03.96 — Повернення в Київ (Австрія) 14.03.96 (Австрією/Кіровоградом). Розташування в кімнатах готелів м. Відень (Хіттон, Спрінг-Хіттон, Інтерконтиненталь) 4 доби. Напівпациент. Участь у банкеті-пріємії в ООН. Зустріч проводиться в вертольоті. Транспортування обслуговування — КНДБ — готель.

Відсутність повної плати спостерігачів складає \$2175 (необхідні аванси не включені) (при записі на проєкт з м. Відень, вартість плати спостерігачів складає \$1780) ВКАЗАНІ ЦІНИ ДІЙСНО ДО 01.03.1996 РОКУ

Вартість повної плати спостерігачів складає \$2175 (необхідні аванси не включені) (при записі на проєкт з м. Відень, вартість плати спостерігачів складає \$1780) ВКАЗАНІ ЦІНИ ДІЙСНО ДО 01.03.1996 РОКУ

Вартість повної плати спостерігачів складає \$2175 (необхідні аванси не включені) (при записі на проєкт з м. Відень, вартість плати спостерігачів складає \$1780) ВКАЗАНІ ЦІНИ ДІЙСНО ДО 01.03.1996 РОКУ

Вартість повної плати спостерігачів складає \$2175 (необхідні аванси не включені) (при записі на проєкт з м. Відень, вартість плати спостерігачів складає \$1780) ВКАЗАНІ ЦІНИ ДІЙСНО ДО 01.03.1996 РОКУ

Вартість повної плати спостерігачів складає \$2175 (необхідні аванси не включені) (при записі на проєкт з м. Відень, вартість плати спостерігачів складає \$1780) ВКАЗАНІ ЦІНИ ДІЙСНО ДО 01.03.1996 РОКУ

*МХЛ неодмінно житиме,
хоч декому й муляє очі*

Фото Миколи БОЧКА.

Харківському футболу наказано довго жити...

Перша сесія на безпрецедентній історичній таке: керівництво і трієрський склад школи, а також група з 200 осіб — ветерани «Металістів» звернулися з відкритим листом до властей міста і області, а комуналізованою протест проти так званого керівництва клубу і проханням про його відставку. «Мова йде не тільки про те, що ми залишаємося без роботи. На вулиці опиняться більше тисячі дітей, які можуть стати майже погіршити криміногенну ситуацію в регіоні».

**Календар ігор,
перша ліга, друге коло**

Ург — Шахтвр, СК Одеса — Сталь, Кристал — Хімік Ж, Буко-
ла — Поділля, Закарпаття — ФК Львів, Скаль — Верес, Хімік С
Явір, Металіст — Нафтовик, Ворскла — Дніпро.

ЕСТЬ ВАШ БИЗНЕС — РОЗНИЧНАЯ ТОРГОВЛЯ, СП. «ДУНКАН-КИЕВ» — НАДЕЖНАЯ ЕГО ПЕРСПЕКТИВА!

г. Киев, пр. Освободителей, 1

543-79-56, 543-79-57
543-79-14, 517-84-84

ФИЛИАЛЫ В УКРАИНЕ:

«ДУНКАН-БЕЛАЯ ЦЕРКОВЬ» г. Белая Церковь, ул. Митрофаново	41-91-57
«ДУНКАН-ВИННИЦА» г. Винница, ул. Тетянына, 24	32-90-23
«ДУНКАН-ГОРЬКО» г. Горького, ул. Мориса Тореза, 7	9-33-19
«ДУНКАН-ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК» г. Днепропетровск, ул. Спортивная, 38	3-72-73
«ДУНКАН-ДНЕПРОПЕТРОВСК» г. Днепропетровск, ул. Гагарина, 57	47-81-35
«ДУНКАН-ДОНЕЦЬ» г. Донецк, ул. Красноармейская, 76	55-84-04
«ДУНКАН-ЕКАТЕРИНА» г. Екатерины, ул. Горького, 18	6-11-76
«ДУНКАН-ХИТОМИР» г. Хитомир, ул. Тетянына, 8	37-04-88
«ДУНКАН-ЗАПОРОЖЬЕ» г. Запорожье, ул. Мисакири, 1	57-06-09
«ДУНКАН-ИВАНО-ФРАНКОВСКО» г. Ивано-Франковск, ул. Ст. Бандеры, 1	2-21-77
«ДУНКАН-КАМЕНЕЦЬ-ПОДВОЛЬСКИЙ» г. Каменец-Подольский, ул. Галицкого, 3/19	2-13-93
«ДУНКАН-КАРЧ» г. Карч, ул. Одесского, 88	3-35-70
«ДУНКАН-КИРОВОГРАД» г. Кировоград, ул. Яковлева, 65/52	23-55-72
«ДУНКАН-КРАМАТОРСКО» г. Краматорск, ул. Мавровского, 9, к. 22	5-93-55
«ДУНКАН-КРАСНЫЙ ЛУЧ» г. Красный Луч, ул. Интернациональная, 37	2-42-36
«ДУНКАН-КРЕМЕНЧУГ» г. Кременчук, пр. Покровский, 2	4-01-35
«ДУНКАН-КРИВОЙ РІГ» г. Кривой Рог, ул. Ватюкова, 6-А	28-00-18
«ДУНКАН-КРИМ» г. Симферополь, ул. Гайдара, 4-А	22-00-06
«ДУНКАН-ЛУГАНСКО» г. Луганск, 2-ой Оборонный проезд, 5	54-85-65
«ДУНКАН-ЛУЦК» г. Луцк, пр. Перемоги, 1	3-11-65
«ДУНКАН-ЛЬВОВ» г. Львов, ул. Петрушевца, 2	76-46-20
«ДУНКАН-МАРИУПОЛЬ» г. Мариуполь, ул. Набережная, 1	22-13-29
«ДУНКАН-НИКОЛАЕВ» г. Николаев, пр. Мира, 27-Г	21-71-65
«ДУНКАН-НИКОПОЛЬ» г. Николаполь, ул. Антипова, 50	1-11-06
«ДУНКАН-ОДЕССА ЛІД» г. Одесса, ул. Бугаковская, 25	24-95-18
«ДУНКАН-ПАВЛОГРАД» г. Павлоград, ул. Ватюкова, 4	3-13-24
«ДУНКАН-ПОЛТАВА» г. Полтава, ул. Овощная, 7	4-31-23
«ДУНКАН-РОВНО» г. Ровно, ул. Шевченко, 3	22-11-25
«ДУНКАН-СЕВАСТОПОЛЬ» г. Севастополь, пр. Героев Сталинграда, 22	41-19-08
«ДУНКАН-СЕВЕРОДОНЕЦЬ» г. Северодонецк, пр. Гайдарский, 32/2	3-51-45
«ДУНКАН-СУМЫ» г. Сумы, ул. Третья Заводская, 3	24-58-23
«ДУНКАН-ТЕРНОПОЛЬ» г. Тернополь, ул. Мисакири, 24а	2-51-40
«ДУНКАН-УЖГОРОД» г. Ужгород, ул. Приборостроителей, 2	3-72-78
«ДУНКАН-ХАРЬКОВ» г. Харьков, ул. Плехановская, 18, гостиница «Старт», к. 209-216	21-71-82
«ДУНКАН-ХЕРСОН» г. Херсон, ул. Набережная, 5	9-80-45
«ДУНКАН-ХМЕЛЬНИЦКИЙ» г. Хмельницкий, ул. Тернопольская, 12	2-25-46
«ДУНКАН-ЧЕРКАСЫ» г. Черкассы, ул. Сулятикова, 24	65-43-45
«ДУНКАН-ЧЕРНИГОВ» г. Чернигов, ул. Хвостова, 15-А	5-83-08
«ДУНКАН-ЧЕРНОВИЦЫ» г. Черновцы, ул. Голова, 150	4-39-98
«ДУНКАН-ЯЛТА» г. Ялта, ул. Рубежова, 5	32-80-03

Johnson

чистящие
и моющие
средства

PEPSICO

PEPSI
MIRINDA
СОКИ
в ассортименте

продукция
Харьковской
табачной
фабрики:

«ВАТРА»
«КОСМОС»
«УКРАИНСКИЕ»

минеральная
вода

«МИРГОРОДСКАЯ»
пиво
«СЛАВУТИЧ»

Kraft Jacobs Suchard

жевательные
резинки
и ассортименте
«HOLLYWOOD»

Кондитерские
изделия
Тростянецкой шоколадной
фабрики «Украина»

UNCLE BEN'S

кетчупы
соусы
рис
картофель

Schwarzkopf

НАКИ ДНЕ ВОЛОС
ТАФТ
ШАМПУНИ
SCHAUMA
ДЕЗОДОРАНТЫ ВАС
КРЕМЫ
KALODERMA
туалетная вода
HATRIC

WRIGLEY S.T.O.

жевательные
резинки
в ассортименте

У
Lux
иран
POND'S
Unilever
дезодоранты
DENIM
REXONA
IMPULSE
стиральный
порошок
SURF
OMO

Mars

сорт
для
домашних
животных
KITCAT
CHAPPI
WHISKAS

Procter & Gamble

зубная паста
«BLEND-A-MED»
зубные щетки
для детей и взрослых
стиральный порошок
«TIDE»
«ARIE»
мыло
«SAMAY»
дезодоранты
«CREDO»
шампуни
и ополаскиватели
«PANTENE»

чай

«MILFORD»
«LIPTON»

чипсы,
печенье
и другие
сухие закуски

NESTLE

булочки
шоколадные
батончики
«ALON»
кексы
«NESQUICK»

LEGO

Детские
конструкторы
и игрушки
в ассортименте

Heinz

супы
кетчупы
соусы

Nestle

Procter & Gamble
WRIGLEY S.T.O.

Kraft Jacobs Suchard

Unilever.

Heinz

PEPSICO

Mars

LEGO

Schwarzkopf

Johnson

Информация о втором выпуске акций сельскохозяйственным открытым акционерным обществом «Control Equipment» («Контрольные Обладания»)

Давид ПЛАПЕР, журналіст

Щелені кордон не по зубах

НЕЙМОВІРНО, але факт. Приїхав якийсь із Санкт-Петербурга до Комітета бібліотек свого стареньку немку немолодий чоловік. І стався ось що: коли треба було відійти, не знявши нікого зубного протеза. Вечері перше стюк зів'яз, як завідав, почав і показувати мену на стіл. Мати перекладає: «У тебе нікого немає, ти ж бачиш, куди сам. Короче кажучи, шукай, шукай, та так і не знявши. Тож повертайся собі до свого міста без зубів».

А згодом щелені знаймалися. Мати поспішала у поштове відділення, а й, як розповідає («Комітотський край»), кажу: «Зуби за кордон перенести поштою заборонено».

Потім дивиться мати в інші відділення — почула те саме...

Що це, творчість місцевих поштарів чи вказівка згорі, — попитавши мене у заступника начальника комітотського вузла за зв'язку Нині Жукові.

— Так, згідно з наказом міністра зв'язку України, пошта не має права приймати для пе-

ренесанза за кордон предмети санітарії та гігієни, до яких належать і зубні протези, — пояснювала вона. — Та жінка жінка звернулася до мене, бо знайшла б м'який із ситуації, хоча за таке порушення нас каратимуть досить суворо.

По-перше, за що покарання б комітотських завізників? За те, що їхні багата фантазія відноситься шесту до засобів санітарії та гігієни. По-друге, принагідно цікаво знати, чим аргументовано наказ міністра зв'язку № 19 від 15 лютого 1993 року. Чи дійсно його пункти справді забороняють переслати до країн СНД санітарно-гігієнічну всьцяжину, яку поставлено в один ряд з наркотиками, зброєю, алкоголем, аудіо-, відео- та през-продукцією, що, як вважають, спрямована на підірв державного ладу і громадського порядку. Невже, збираючись подарувати родичу з Москви їм таїнства тобто зубної пастки або крему для ангівенз вугрів, громадянин ти самим захизав на економічні і політичні інтереси рідної держави? Чи, може, це просто невідомі складові якого менталітету час від часу потіпають світ-фірмованим дурницям?..

Комітот.

Дещо провірність

Ось уже 7 років вірний Мак, собака кола, не обалише могучу свого господаря. А що ми сні. Або ти чини, цея пєт з великими сумними очима, притягуєш до лапу, промудрого надбавка, промудрий дит на тійкому цинтарі невеличкого міста у Шотландії.

Мак був відданий господареві — фермеру Девуу Іері і домагаю йому пасти корів. 7 років тому господар помер. Собака якийсь час служив синоім господаря, а потім... почав швидко ходити на могилу старого Девуу. І тепер сидить на могилці.

Фото з англійського журналу «Нешл Інкайф».

Календар

Як лютий крайній був

Зрештою це кілька акторів кінемая і вкотре мимоліт завважили: куди ж місяць лютий, не такий, як усі. Цікаво, як він до цього доживав? Бо ж відомо, всі місяці були колись одинаковими, лютий теж знав себе, що «рівний серп риних», маючи свої закони 30 днів. Та бода його був в тому, що стои на лінійку французі — ким закінчується рік / а починався тоді — з березня. Ішими словами, був крайній.

Оскільки в тодішній календарях мали місце плутанина (скажімо, у римлян у році було 355 днів, у вентурів — 367, то до 46 року до н.е. римляни став Август реформувати календар /скалами підручника, ясна річ/ Уго календар /365 днів і 6 годин/ відміляв цілком оразу з нареканих відмінностей. Але цього було замало, і в тому ж році Август, який був імператором, вирішив «виробувати» — «зімну» /жовт./, імператорським місяцем, зрозуміло, неможе бути схожим на інші. Тому його вирішили зробіти довшим — 31 день. Де згадані завізники? Відкритиш розуму у крайнього...

А потім римський імператор став Август. Підставлю знову ж така не могли не учувати багатодітність і один із місяців нарекая імператорським іменем — август. Такий місяць вийшло, що два літні місяці, які стоїть поперу, закінчилися з одним і тим самим числом днів, а саме на один день... Шоправда, українці не сиринили імен «виробувати» і називали допотопні місяці по-своєму: ліпень, серпень, та й лютий, до речі теж.

Лютий, як бачимо, є чотирнадцятим. Це найбільше може серпанити той, хто народився 29 числа цього місяця. А вже «законно» імениники може відзначати тільки два народження лише одні раз на чотирі роки, тобто у високосний рік... Тоді лютий має 29 днів, бо за кожні чотири роки один день додають.

До кінця місяця ми це маємо кілька ювілейних та святкових дат:

- 24 — Власів 70 років з дня смерті С.Онукевича-Морачевського — першого українського лікаря в Галичині;
- 25 — 125 років від дня народження Асці Гаїтани;
- 26 — починається Великий піст;
- 27 — 165 років від дня народження М. Ге — російського живописця, який жив і працював в Україні;
- 28 — День святого Валентина;
- 29 — Каскада;
- 100 років від дня народження Костя Котка /М. Любченка/ — українського письменника /1836 — 1937/.

— 100 років від дня народження Костя Котка /М. Любченка/ — українського письменника /1836 — 1937/.

— 100 років від дня народження Костя Котка /М. Любченка/ — українського письменника /1836 — 1937/.

— 100 років від дня народження Костя Котка /М. Любченка/ — українського письменника /1836 — 1937/.

— 100 років від дня народження Костя Котка /М. Любченка/ — українського письменника /1836 — 1937/.

— 100 років від дня народження Костя Котка /М. Любченка/ — українського письменника /1836 — 1937/.

— 100 років від дня народження Костя Котка /М. Любченка/ — українського письменника /1836 — 1937/.

Поради на щодень

АБЕТКА ВРОДИ

Узнику, який брався сонця і планети, можна робити маску зі снігу. Процедурі займе хвилину всім: дасть чудовий ефект — шкіра розгладиться і порожнє.

Робити це так. З балона чи вікна наберіть жемчужно чистої снігу, висипте його на серветку, кінці якої закрутіть. Середню частину серветки зі снігом щільно прикладіть до лоба і шиї. Причому не забувайте покласти і підборіддя. Прикладіть доті, доки лице не змерзне.

Цю процедуру можна робити рано-вранці, швидко прокинувшись, коли ще не змігний нічий крем, або перед сном.

ЛОВИСЬ, РИБКО!

Морозів лютого порі більшість риб живе за принципом: менше рухатися — більше їсти. Тож якщо хочеш зловити буде той, хто знайде агаріку річ і підісне спокуюлю наживку до самого рота оку і лотвисті.

Риба не завжди тримається дна. Коли брався кригою, вона стає ушкодів, навіть піднімається до крини, тому слід спробувати ловити на різній глибині, так швидко можна відшукати рибу.

Досвідчений рибалка знає, що в лютому потрібна снасть з найтоншої жилки і найменшої блешні. Окуля наприклад, частіше спокуюше дрібна бо пофорована у червоне блешня.

ДОМАШНЯ ХІМІЧКА

- Якщо ви, притягуючись до стін, забруднили темний килим, не чамуйте його щипом. Замість цього застосуйте розчин гідроксиду кальцію, який можна отримати з шукотки. Річ треба ретельно обтрустити, а потім потерти забруднене місце килимом чорного воронистого шукіря.
- «Затерти» місця на килимі чи наметі, які шкваріли речей протиставте полотною, змоченою у тейдирі.
- Якщо шукірю річ протерти свіжою апельсиновою шукіркою, вона блищатиме, немов нова.

1	2	3	4	5	6	7
8	9					
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

КРОСВОРА

- По горизонталі: 1.Овеча шкура з овном. 4.Особа, що виграє промову. 8.Вовняна тканина. 16.Середній родич верблюдів. 12.Тригонометричний спирт. 14.Роман Роберта Алісія Спенсера. 15.Давньовірницький ботінок застою. 17.Велетень, син Гет і Посейдона, непереможений в бою. 18.Давньовірницький алітний ієрарх і світський стародавній літературі, які своєю коринням сілають праурівні стародавній 23.Орфанадія Микола Хмельницький. 25.Масове народне гуляння. 27.Персонаж роману Івана Франка «Україне щастя». 28.Страву з дрібних кусочків м'яса та овочів. 29.Громадська думка, репутація. 30.Назва П'ятикнижжя в іудаїзмі.

Відповіді до кросворда, надрукованого в «ГУ» 10 лютого ц.р.

По горизонталі: 2. Олово. 4. Кипаріс. 5. Валюта. 7. Пан. 9. Тимур. 10. Аскет. 12. Роскошна. 13. «Анфологія». 17. Омеля. 18. Ном. 19. «Тремес». 22. Риб. 26. Ієтін. 27. Сом. 30. Омфр.

По вертикалі: 1. Вольф. 3. Лямбо. 4. Конопаков. 6. Анкер. 7. Прасол. 8. Натур. 11. «Океан». 14. Намсі. 15. Ляг. 16. Янго. 20. Рондо. 21. «Атра». 23. Аплхав. 24. Янмар. 28. Онікс. 29. Волопожар.

Всяка всячина

Анатолій КОБЕЛЬНИК, «Голос України»

Великому алмазу — славне ім'я

Спеціаліст найбільшої в світі алмазовидобувної фірми «Де Барен» нещодавно висловив припущення, що на Дюбасі є нелічені поклади алмазів. Щорічно можна видобувати їх на суму близько 18 млрд. доларів. Гуганські спеціалісти оцінюють, хоча і стриманіше, але теж високо цінує ці місця родовища найдорожчого мінералу. Заразом припускають, що під час геолого-розвідувальних робіт кілька десятків років тому тут було знайдено алмаз у тиску три карати, оцінений в півмільярда доларів. Алмаз назвали «Мікелла» — тоді, в період українізації, такі назви згорі не дозволяли...

Сергій МЕЛЬНИЧЕНКО, «Голос України»

Жаба у «пірті». У бурштиновому

І знаєте, скільки така скрептушка коштує? Як поклади місця рідненіська преса, один «археолог» з Києва, де промислово видобували бурштин, знайшов чималенький шматок сонячного каменю, у якому було «зачепатися» жаба. І обиває злихуляку на новітні авто...

Ляски до дармового бурштину — і в самому Києві. Ізавою подорожі мечами — чимало. Постає потреба створити для охорони промислових зон спеціальний мінералогічний відділ, який би охороняв бурштин. Ізавою подорожі мечами — чимало. Постає потреба створити для охорони промислових зон спеціальний мінералогічний відділ, який би охороняв бурштин.

Міліція ажине заводи для пошуку охорони мисць добування і перероблення цінного каменю, бо інакше, дивись, спритав не лише жабу, а й «зепотаного» в бурштін макіта. А це вже, за бартером, і на алмаз потягне...

Олександр ПІЛАТ, «Голос України»

Міло з мюря

Як повідомляла «Кримська газета», кілька компаній підприємств співали з російським НТЦ «Віста» розробили проект видобування кілу на чорноморському шельфі.

Кіл — мінеральний алмаз, який знає в Криму використовували давні мисці. Він має навіть у морській воді це й має цінність якості. До війни на Кримському узбережжя, що поблизу Керчі, видобували щорічно близько 30 тисяч тонн сиринини, яку використовували для виготовлення мала, прального порошку, для ослеплення соєва, алей, олій, омилювачів, нафтопродуктів, а також у ліварній справі.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Вероломний Радя Українська.

Випуск — щотижня, в четвер, вартість — 252019, м. Київ-19.

видає М. Грушевський, С. Газета України.

з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ГРАБОВИЧ. Редакційні: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. МЕЖЕРА, В. КРАСНОДІСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДІЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОН: для дозвонів — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; підписувальникам — 441-87-34; 441-89-44; телефакс — 449-85-52.

• Републіка не повертає гроші.

• Платити за читанням — тільки на старих газет.

За зміст та достовірність інформації у редакційних повідомленнях редакція несе відповідальність.

• Редакція не відповідає за зміст повідомлень, наданих авторами.

• За зміст наданих даних відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка).

Роздільний російськомовний видання № 69955.

Тираж 372855.

Можливі друку видання «Голос України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 58.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1